

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

**PROGRAMUL DE ACTIVITATE
AL GUVERNULUI REPUBLICII
MOLDOVA 2015-2018**

Chișinău, 2015

CUPRINS

PREAMBUL	4
I. COMBATEREA CORUPȚIEI	6
II. POLITICA EXTERNĂ, SECURITATEA ȘI APĂRAREA	11
III. REINTEGRAREA ȚĂRII ȘI CONSOLIDAREA STATALITĂȚII	13
IV. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SECURITATEA ENERGETICĂ, SPORIREA COMPETITIVITĂȚII ȘI CREAREA LOCURILOR DE MUNCĂ	15
V. JUSTIȚIA ȘI DREPTURILE OMULUI	32
VI. AFACERILE INTERNE ȘI SIGURANȚA CETĂȚEANULUI	37
VII. BUNA GUVERNARE	39
VIII. POLITICI SOCIALE PROACTIVE	42
IX. EDUCAȚIA	45
X. SĂNĂTATEA	46
XI. CULTURA	48
XII. TINERET ȘI SPORT	49
XIII. MASS-MEDIA	50
XIV. DIASPORA	51
XV. MINORITĂȚI NAȚIONALE	52
XVI. PROTECȚIA MEDIULUI	53
XVII. SOCIETATEA CIVILĂ	54

PREAMBUL

Prezentul Program, care stă la temelia activității Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2015-2018, își propune ca obiectiv principal creșterea bunăstării, siguranței și calității vieții cetățenilor, în special prin: dezvoltarea economiei și facilitarea creării locurilor de muncă bine plătite, eradicarea corupției și garantarea supremației legii, asigurarea securității personale, fortificarea capacității de apărare a țării, prestarea serviciilor publice accesibile și cost-eficiente, asigurarea protecției sociale pentru grupurile vulnerabile ale populației.

Cea mai sigură cale pentru atingerea acestor obiective este integrarea europeană. În acest scop, Guvernul își propune să creeze toate premisele necesare care, odată valorificate, vor asigura eligibilitatea Republicii Moldova privind obținerea statutului de țară-candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană. Pentru îndeplinirea dezideratului în cauză, la baza Programului de activitate al Guvernului a fost pusă implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, în special prin realizarea Planului național de acțiuni, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014.

Guvernul Republicii Moldova va pleda în continuare pentru dezideratul de reintegrare a țării, acesta reprezentând una dintre prioritățile de bază ale procesului de guvernare. Soluția politică a conflictului va fi corelată cu obiectivul de integrare europeană a țării. Reglementarea definitivă a conflictului trebuie să asigure caracterul viabil, democratic, independent și suveran al statului reunificat.

Aceste obiective urmează să fie realizate într-un context complex, caracterizat prin scăderea încrederii cetățenilor în instituțiile statului, prin creșterea vulnerabilității sectorului bancar și a presiunilor fiscale, la care se adaugă proximitatea conflictului armat din estul Ucrainei și recesiunea economică din regiune, cauzată de respectiva criză, dar și prin divizarea societății, alimentată de retorica iresponsabilă a unor politicieni locali.

Pe termen scurt, preocupările majore ale Guvernului Republicii Moldova sînt orientate spre înlăturarea riscurilor la adresa securității interne și externe a statului, spre stabilizarea sectorului bancar, spre sancționarea și combaterea fraudelor financiare, spre asigurarea unui echilibru între consolidarea fiscală sustenabilă și impulsivitatea dezvoltării economice, precum și spre protejarea veniturilor cetățenilor.

Pe termen mediu, prioritățile Cabinetului de Miniștri includ:

- Sporirea bunăstării cetățeanului prin asigurarea unei creșteri economice incluzive și susținerea grupurilor vulnerabile ale societății;

- Combaterea corupției;
- Reformarea justiției și a instituțiilor de drept, care să garanteze supremația legii;
- Reintegrarea țării;
- Asigurarea accesului la educație și sănătate de calitate;
- Sporirea calității serviciilor prestate cetățenilor, reducerea costurilor administrative și a decalajelor de dezvoltare între regiuni, inclusiv prin realizarea reformei teritorial-administrative și a descentralizării;
- Asigurarea securității economice, financiare și energetice a țării.

Pentru asigurarea unei creșteri economice optime, durabile și incluzive, politicile economice vor avea la bază următoarele principii-cheie: libertatea economică și condițiile egale pentru toți agenții economici, concurența loială, sprijinul antreprenoriatului, echilibrarea intereselor angajaților cu cele ale angajatorilor, inclusiv prin adoptarea unui nou Cod al muncii, stabilitatea macroeconomică și responsabilitatea financiar-bancară, consolidarea securității energetice. Eforturile Guvernului vor fi orientate spre sporirea competitivității și calității mărfurilor autohtone, creșterea exporturilor, inclusiv prin majorarea investițiilor în infrastructura economică, dezvoltarea agriculturii moderne și performante, crearea unui mediu atractiv și motivant pentru investiții.

Totodată, Guvernul își propune să construiască o societate bazată pe modelul social european. În această ordine de idei, sarcinile-cheie sînt investițiile în dezvoltarea resursei umane, asigurarea șanselor egale, redistribuirea corectă și justă a veniturilor către grupurile defavorizate și garantarea protecției cetățeanului împotriva oricărui gen de discriminare. Investițiile în educație, știință, dezvoltarea tehnologiei informației și a serviciilor electronice reprezintă fundamentul unei societăți și al unei economii bazate pe cunoaștere și inovare. Transformarea sistemului educațional în unul relevant pentru dezvoltarea personală și cea profesională a cetățeanului este imperativă. În domeniul ocrotirii sănătății vom insista pe continuarea și aprofundarea reformelor, astfel încît locuitorii satelor și orașelor noastre să aibă, în egală măsură, acces la servicii de sănătate publică, medicale și farmaceutice de calitate.

Scopul final al actului de guvernare, pe care ne angajăm să îl înfăptuim, este un stat puternic, care să servească poporul. Un stat cu instituții corecte și drepte, care acționează în baza principiului transparenței și eficienței. Un stat unde funcționează legea, unde instituțiile de drept sînt depolitizate, unde justiția se face în interesul cetățeanului, iar banul public este cheltuit în interesul public. Un stat în care corupția și crima sînt efectiv combătute, iar prioritare sînt respectul pentru drepturile și libertățile omului, refacerea spiritului comunitar și întărirea solidarității. Pentru a reuși în acest angajament, vom apela la resurse profesionale interne și externe.

Următoarele principii vor fi aplicate întregului conținut al Programului:

- Producerea unor transformări majore în domeniile prioritare;
- Asigurarea continuității reformelor inițiate;
- Asigurarea integrității și profesionismului în actul de guvernare;
- Garantarea transparenței, responsabilității și predictibilității guvernării;
- Comunicarea coerentă și uniformă a Guvernului;
- Obținerea rezultatelor sesizabile pentru cetățeanul simplu.

I. COMBATEREA CORUPȚIEI

A. Politici anticorupție, independența și eficiența instituțiilor

1. Consolidarea sistemului instituțional anticorupție prin excluderea conflictelor de competențe, îmbunătățirea conlucrării și sincronizarea eficientă a reformelor în cadrul Centrului Național Anticorupție, Procuraturii Anticorupție, Comisiei Naționale de Integritate, precum și crearea instanței specializate/judecătorilor specializați în examinarea cauzelor de corupție.
2. Invitarea unei misiuni de experți ai Uniunii Europene pentru a oferi sprijin în activitatea organelor de drept și a instanțelor/judecătorilor specializați în examinarea cauzelor de corupție.
3. Delimitarea clară a atribuțiilor de combatere a cazurilor de mare corupție și consolidarea capacităților Centrului Național Anticorupție și ale Procuraturii Anticorupție în acest sens. Asigurarea independenței funcționale a acestor instituții, în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.
4. Revizuirea Codului de procedură penală în vederea înlăturării impedimentelor formale pentru investigarea cu succes a actelor de corupție, cu implicarea expertizei Consiliului Europei.
5. Revizuirea cadrului legal în vederea reducerii regimului de imunități pentru persoanele cu funcții de demnitate publică și cu statut special în cadrul procedurilor penale și contravenționale.
6. Evaluarea implementării Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015 și adoptarea noii Strategii anticorupție în baza prevederilor prezentului Program.

B. Combaterea corupției politice

1. Perfecționarea cadrului legal cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, după consultări suplimentare cu experții europeni și societatea civilă, inclusiv prin consolidarea mecanismului de neadmitere sub nici o formă a finanțărilor din afara țării.
2. Crearea unui mecanism de implementare uniformă a formulei de stabilire a plafonului mijloacelor financiare ce pot fi virate în fondul electoral al concurentului electoral, precum și instituirea răspunderii juridice pentru nedeclararea sau depășirea cheltuielilor de plafon.

3. Adoptarea de către organele competente pentru instituțiile specializate (fisc, organe de drept etc.) a normelor metodologice referitoare la modul și procedurile de verificare a rapoartelor privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, inclusiv în perioada campaniei electorale, de reflectare și raportare a cheltuielilor.
4. Dezvoltarea normelor metodologice și instruirea ofițerilor de urmărire penală în vederea examinării uniforme și sub toate aspectele a cazurilor de corupere electorală.

C. Combaterea corupției în organele de drept și justiție

1. Revizuirea cadrului legal pentru limitarea marjei de discreție a angajaților organelor de drept și de control, în scopul prevenirii corupției și asigurării previzibilității legii.
2. Implementarea mecanismului de rotație în ocuparea funcțiilor manageriale din sistemul judiciar și procuratură, precum și a altor măsuri menite să prevină crearea relațiilor corporatiste în interiorul sistemului judiciar și în procuratură.
3. Asigurarea funcționalității sistemelor de repartizare aleatorie a dosarelor și de înregistrare audio a ședințelor de judecată.
4. Verificarea prioritară de către organele competente a provenienței legale a averilor judecătorilor și procurorilor.
5. Dezvoltarea normelor metodologice specifice actorilor din sectorul justiției cu privire la denunțarea eficientă a coruperii active.
6. Corelarea nivelului de salarizare a responsabililor din domeniul anticorupție (judecători, procurori, angajați ai Centrului Național Anticorupție și Comisiei Naționale de Integritate).

D. Combaterea îmbogățirii ilicite și confiscarea produselor infracțiunilor de corupție și conexe

1. Asigurarea implementării legislației cu privire la îmbogățirea ilicită, confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor provenite din infracțiuni de corupție și conexe acestora, precum și crearea mecanismului de confiscare civilă.
2. Crearea cadrului legislativ necesar pentru organizarea activității de investigare financiară, depistare, urmărire și conservare a bunurilor provenite

din infracțiuni pentru asigurarea confiscării acestora, inclusiv pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni, în special prin infracțiuni de corupție și conexe.

3. Crearea unei structuri cu competențe de identificare, recuperare și administrare a bunurilor provenite din activități infracționale și aflate pe teritoriul Republicii Moldova sau peste hotarele ei.
4. Specializarea procurorilor, a ofițerilor de investigații și de urmărire penală în desfășurarea investigațiilor financiare paralele pe cauze de corupție și conexe corupției, în vederea depistării bunurilor provenite din astfel de infracțiuni.
5. Instruirea judecătorilor specializați anticorupție, a procurorilor și a ofițerilor anticorupție, în vederea aplicării corecte și uniforme a prevederilor referitoare la îmbogățirea ilicită, confiscarea produselor infracțiunilor de corupție și conexe și repararea prejudiciului cauzat prin aceste infracțiuni.

E. Combaterea fraudării utilizării fondurilor externe

1. Semnarea acordurilor bilaterale de colaborare între Centrul Național Anticorupție și Procuratură, pe de o parte, și Oficiul European Antifraudă (OLAF), pe de altă parte.
2. Dezvoltarea cadrului național de incriminare a utilizării contrar destinației, în situație de conflict de interese și a delapidării fondurilor europene și internaționale, în conformitate cu prevederile Convenției privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene din 1995 și altor convenții internaționale în materie, potrivit cerințelor Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.
3. Investigarea și tragerea la răspundere penală a vinovaților pentru utilizarea neconformă a fondurilor oferite Republicii Moldova din asistență externă, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și altor convenții internaționale în materie.

F. Controlul averilor, intereselor personale și al conflictelor de interese

1. Înlăturarea neconcordanțelor din cadrul național de reglementare a cadourilor, a conflictelor de interese, a restricțiilor și incompatibilităților pentru diferite categorii de agenți publici, precum și asigurarea implementării lui.
2. Perfecționarea mecanismului de declarare a veniturilor și proprietăților, a intereselor și conflictelor de interese, excluderea fenomenului de deținere a

bunurilor prin intermediul persoanelor interpuse, introducerea mecanismului confiscării civile.

3. Reformarea Comisiei Naționale de Integritate, inclusiv a modului de organizare, a atribuțiilor și a procedurilor aplicate la efectuarea controlului averilor și intereselor personale, al respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților și restricțiilor.
4. Dezvoltarea mecanismului de verificare a provenienței averilor persoanelor cu funcții de demnitate publică și întreprinderea măsurilor corespunzătoare față de cei care nu își pot justifica proprietățile.

G. Integritatea instituțională și servicii publice pe platforme electronice

1. Adoptarea cadrului legal coerent și previzibil ce ar permite cultivarea integrității în sectorul public, ajustarea prevederilor legii privind testarea integrității profesionale la principiile de constituționalitate, precum și ajustarea cadrului legislativ în vigoare ce reglementează activitatea diferitor categorii de agenți publici la noile prevederi referitoare la cerințele minime de integritate în sectorul public.
2. Adoptarea unei legi privind protecția avertizorilor de integritate, în conformitate cu cele mai bune practici și recomandări ale Consiliului European, în contextul instituirii raportării obligatorii a actelor de corupție din partea agenților publici.
3. Îmbunătățirea cadrului legislativ privind testarea integrității profesionale a agenților publici și introducerea garanțiilor suplimentare pentru desfășurarea testării în cazul judecătorilor.
4. Dezvoltarea codurilor deontologice și asigurarea mecanismelor instituționale viabile de respectare a normelor de etică profesională în sectorul public.
5. Instruirea agenților publici în vederea respectării cerințelor de integritate profesională în sectorul public și desfășurarea campaniilor de informare a populației cu privire la riscurile la care se expun în cazul coruperii agenților publici, al oferirii ilegale a cadourilor și al exercitării influențelor necorespunzătoare asupra lor.
6. Crearea cazierului electronic de integritate profesională.
7. Reducerea vulnerabilității la corupție a prestatorilor de servicii publice prin extinderea numărului de servicii prestate pe platforme electronice. Promovarea avantajelor oferite de e-guvernare în rândul populației și al mediului de afaceri.

II. POLITICA EXTERNĂ, SECURITATEA ȘI APĂRAREA

A. Politică externă

1. Promovarea unei politici externe consecvente și echilibrate în scopul asigurării parcursului european și al consolidării relațiilor cu partenerii internaționali.
2. Realizarea asocierii politice și a integrării economice cu Uniunea Europeană și aprofundarea relațiilor bilaterale cu statele sale membre.
3. Implementarea cu succes a agendei de asociere, avînd drept scop obținerea statutului de țară-candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană.
4. Aprofundarea parteneriatului strategic cu România pentru integrarea europeană a Republicii Moldova.
5. Consolidarea relațiilor strategice multidimensionale de bună vecinătate cu Ucraina, cu accent pe integrarea europeană.
6. Avansarea dialogului strategic cu SUA.
7. Dinamizarea dialogului politic cu Federația Rusă în vederea normalizării relațiilor bilaterale, inclusiv în domeniile comercial-economic, energetic și migrațional, valorificînd pe deplin potențialul Tratatului de prietenie și cooperare.
8. Dezvoltarea potențialului de cooperare cu o serie de țări precum Canada, Japonia, Republica Populară Chineză, Republica Turcia, Statul Israel, Republica Coreea, Republica India, Statul Qatar, dar și cu alți actori globali și regionali în ascensiune.
9. Dezvoltarea relațiilor cu statele-membre ale CSI, în special – pe dimensiunea comercial-economică – cu Republica Belarus și Republica Kazahstan.
10. Promovarea unei diplomații economice active și realizarea unor acțiuni și mecanisme suplimentare pentru atragerea investițiilor străine și promovarea exportului de mărfuri și servicii, în special prin valorificarea potențialului Acordului privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător.
11. Dezvoltarea unui program de promovare a exporturilor moldovenești competitive pe piețele externe, în special pe piața Uniunii Europene, inclusiv prin atragerea de investiții, capital străin și know-how, recuperarea, consolidarea și extinderea pozițiilor pe piețele externe.

12. Adoptarea unui program național de promovare a exporturilor competitive pe piețele externe, în special pe piețele Uniunii Europene și ale Orientului Mijlociu.
13. Asigurarea atragerii investițiilor străine prin intensificarea negocierilor bilaterale cu Emiratele Arabe Unite, Egipt, Canada, Turcia, Brazilia, Maroc, Oman asupra acordurilor privind protejarea reciprocă a investițiilor.
14. Promovarea și protejarea intereselor și a potențialului economic al Republicii Moldova prin intermediul organizațiilor internaționale la care aceasta este parte, inclusiv al Organizației Mondiale a Comerțului.
15. Promovarea dialogului cu partenerii externi în scopul identificării unei soluții politice pentru reintegrarea țării și retragerea formațiunilor militare străine.
16. Încheierea procedurii de monitorizare a Republicii Moldova de către Consiliul Europei și trecerea la etapa postmonitorizare.
17. Consolidarea mecanismelor de protejare a drepturilor și intereselor cetățenilor și ale agenților economici ai Republicii Moldova peste hotare.
18. Consolidarea cooperării cu UE în domeniul politicii externe, de securitate și apărare.
19. Consolidarea relațiilor și participarea consecventă în activitatea organizațiilor internaționale, regionale și subregionale relevante (ONU, OSCE, Consiliul Europei, OCEMN, SEECP, ICE, GUAM etc.) pentru promovarea intereselor și priorităților naționale, îmbunătățirea imaginii și sporirea credibilității Republicii Moldova în cadrul acestora și pe arena internațională, precum și asigurarea sprijinului necesar în realizarea obiectivelor strategice de modernizare și integrare europeană a țării.
20. Consolidarea sprijinului partenerilor internaționali, precum și a capacităților interne în vederea implementării la nivel național a obiectivelor și principiilor dezvoltării durabile, în spiritul agendei globale ONU post-2015, fundamentată pe 3 piloni complementari: protecția mediului, dezvoltarea economică și cea socială.

B. Securitate și apărare

1. Reformarea și modernizarea sectorului de apărare și securitate.
2. Actualizarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova pentru a face față situației pe plan internațional, inclusiv prin valorificarea cooperării cu Uniunea Europeană în domeniul politicii de securitate și apărare comune.

3. Crearea unui mecanism integrat de planificare a securității și apărării naționale. Consolidarea capacităților de management al securității și apărării naționale în situații de criză. Sporirea capacităților, a eficienței și a transparenței instituțiilor din sectorul de securitate și apărare.
4. Revizuirea structurii, atribuțiilor, responsabilităților și a modului de luare a deciziilor în guvernarea sistemului de securitate și apărare națională.
5. Contribuirea la Politica de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene și continuarea cooperării cu NATO în cadrul Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului, Inițiativei de Consolidare a Capacităților de Apărare și altor programe.
6. Profesionalizarea graduală a Armatei Naționale, inclusiv prin creșterea ponderii militarilor prin contract.
7. Consolidarea capacităților forțelor sistemului național de apărare în gestionarea situațiilor de criză. Dezvoltarea și perfecționarea interacțiunii dintre ele.
8. Consolidarea controlului democratic asupra forțelor armate.
9. Dezvoltarea capacităților de informații militare în scopul apărării naționale și implementarea programelor de asigurare a securității informaționale și apărării cibernetice.
10. Ajustarea cadrului legal privind controlul și apărarea spațiului aerian național.
11. Intensificarea contribuției Armatei Naționale la asigurarea păcii prin participarea în cadrul misiunilor internaționale.
12. Negocierea și semnarea Acordului Republica Moldova – Uniunea Europeană privind procedurile de schimb de informații cu caracter confidențial.

III. REINTEGRAREA ȚĂRII ȘI CONSOLIDAREA STATALITĂȚII

1. Asigurarea unui dialog permanent cu partenerii externi și organizațiile internaționale în vederea sprijinirii procesului de reglementare a conflictului transnistrean și de reintegrare a țării.
2. Continuarea eforturilor de elaborare a statutului juridic special al regiunii transnistrene în cadrul negocierilor în formatul „5+2”, promovarea la nivel național a unei viziuni consolidate cu privire la reglementarea conflictului transnistrean.

3. Consolidarea capacităților instituționale și sporirea nivelului de coordonare între autoritățile responsabile de realizarea politicilor în domeniul reintegrării țării; impulsivitatea activității grupurilor de lucru sectoriale pentru consolidarea încrederii. Consolidarea rolului UE și SUA în procesul de reglementare a conflictului transnistrean.
4. Realizarea acțiunilor orientate spre asigurarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană și a liberei circulații a persoanelor, a bunurilor și a serviciilor între cele două maluri ale Nistrului.
5. Identificarea mecanismelor de aplicare în regiunea transnistreană a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, prevăzută de Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.
6. Promovarea interacțiunii dintre comunitățile de afaceri de pe ambele maluri ale Nistrului.
7. Colaborarea cu Uniunea Europeană și Ucraina în vederea securizării frontierei moldo-ucrainene.
8. Extinderea mandatului Misiunii EUBAM și intensificarea procesului de cooperare cu aceasta.
9. Promovarea obiectivului privind retragerea necondiționată de pe teritoriul Republicii Moldova a forțelor armate și a stocurilor de muniții ale Federației Ruse, conform prevederilor constituționale și angajamentelor internaționale existente.
10. Continuarea eforturilor de transformare a actualei operațiuni de menținere a păcii într-o misiune multinațională civilă sub mandat internațional.
11. Menținerea stabilității în Zona de Securitate și eficientizarea activității în cadrul mecanismelor Comisiei Unificate de Control.
12. Atragerea asistenței și expertizei partenerilor externi în vederea promovării procesului de reglementare.
13. Realizarea proiectelor umanitare, sociale și de infrastructură în regiunea transnistreană.
14. Instituirea cadrului juridic necesar pentru avansarea politicilor de reintegrare a țării și elaborarea mecanismelor provizorii de soluționare a problemelor cu care se confruntă populația și agenții economici din regiunea transnistreană, creînd condițiile necesare pentru reintegrarea graduală a regiunii în spațiile unice ale Republicii Moldova (economic, financiar-bancar, politic, social, cultural, informațional etc.).

15. Asigurarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană și înlăturarea barierelor existente în calea liberei circulații a persoanelor, a bunurilor și a serviciilor între cele două maluri ale Nistrului.
16. Lansarea, cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, a unei platforme de comunicare, cu participarea instituțiilor mass-mediei, a reprezentanților societății civile etc. de pe ambele maluri ale Nistrului. Informarea locuitorilor din regiunea transnistreană a Republicii Moldova despre esența politicilor promovate de Guvern și beneficiile reintegrării statului.

IV. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SECURITATEA ENERGETICĂ, SPORIREA COMPETITIVITĂȚII ȘI CREAREA LOCURILOR DE MUNCĂ

A. Dezvoltarea mediului de afaceri și a climatului investițional

1. Semnarea Acordului cu Fondul Monetar Internațional, în vederea asigurării stabilității macroeconomice, bugetare și financiare, necesare pentru crearea unui climat investițional favorabil.
2. Verificarea modului de concesiune a Aeroportului Internațional Chișinău, de executare a angajamentelor contractuale și întreprinderea, după caz, a acțiunilor în apărarea interesului statului, în conformitate cu legislația în vigoare.
3. Asigurarea protecției dreptului de proprietate, a respectării obligațiilor contractuale și a prevenirii tentativelor de preluare abuzivă a afacerilor.
4. Elaborarea și aprobarea legislației în vederea instituirii funcției de avocat al poporului pentru protecția mediului de afaceri (business ombudsman).
5. Simplificarea procedurilor și reducerea costurilor de înregistrare și lichidare benevolă a unei afaceri. Reducerea numărului actelor permissive eliberate de autorități și a numărului de activități licențiate, în scopul eliminării barierelor de intrare pe piață a noilor companii și stimulării concurenței.
6. Lansarea unui mecanism instituționalizat de soluționare a disputelor investiționale conform legislației în vigoare.
7. Instituirea unor proceduri simplificate pentru accesul mediului de afaceri la justiție.
8. Aprobarea unui nou Cod al muncii.

9. Introducerea transparenței depline a tuturor societăților comerciale înregistrate în Republica Moldova. Asigurarea accesului public la Registrul de stat al persoanelor juridice.
10. Reducerea numărului de servicii publice prestate agenților economici contra plată, extinderea e-serviciilor și aplicarea universală a conceptului de ghișeu unic.
11. Creșterea transparenței în procesul de efectuare a controalelor la agenții economici și diminuarea treptată a numărului acestora. Extinderea Registrului de stat al controalelor. Optimizarea numărului instituțiilor abilitate cu funcții de control. Aplicarea principiilor de efectuare a controalelor de stat asupra activității de întreprinzător, inclusiv în domeniul fiscal și vamal.
12. Simplificarea procedurilor de autorizare în comerț, inclusiv prin aplicarea mecanismului de notificare.
13. Simplificarea procesului de raportare financiară și statistică prin elaborarea și lansarea unei platforme unice de raportare la Inspectoratul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Biroul Național de Statistică.
14. Elaborarea și adoptarea cadrului legal care ar stabili o metodologie unică pentru toate autoritățile publice în procesul de stabilire a costurilor la serviciile publice prestate mediului de afaceri. Implementarea principiului de declarații pe propria răspundere în lansarea și dezvoltarea afacerilor.
15. Elaborarea și implementarea indicatorilor de performanță pentru autoritățile publice care reglementează activitatea de întreprinzător. Identificarea unui mecanism de evaluare externă independentă a tuturor autorităților publice cu funcții de reglementare și control de stat.
16. Implementarea Strategiei reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pe anii 2013-2016. Revizuirea și consolidarea mecanismului de analiză a impactului de reglementare în procesul de creație legislativă, inclusiv în cadrul procesului de armonizare a legislației naționale cu cea europeană, neadmiterea aprobării fără analiza impactului de reglementare a actelor normative și legislative care afectează sectorul privat.
17. Racordarea politicilor de suport al întreprinderilor mici și mijlocii la principiile „Small Business Act for Europe”.
18. Facilitarea participării beneficiarilor naționali la programele tematice ale UE: Programul „Competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii” (COSME 2014-2020); Programul-cadru de cercetare și inovare (2014-2020) – „ORIZONT 2020”, programele clusteriale regionale, susținute

de Strategia UE pentru Regiunea Dunării (2014-2020) și programele de cooperare regională (2014-2020).

19. Diversificarea instrumentelor de finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii din surse externe de finanțare; canalizarea spre acest sector a liniilor de credit externe, inclusiv prin intermediul companiilor de leasing și microfinanțare.
20. Capitalizarea fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii. Extinderea Programului de atragere a remitențelor în economia națională „PARE 1+1”.
21. Dezvoltarea programelor de susținere antreprenorială a tinerilor și femeilor din zonele rurale și de adaptare a companiilor la „economia verde”.
22. Susținerea sectoarelor productive ale economiei prin crearea și dezvoltarea instrumentelor infrastructurii antreprenoriale, și anume: parcuri industriale, clustere, zone economice libere, parcuri științifico-tehnologice, incubatoare de afaceri și de inovare.
23. Majorarea volumului de investiții publice și eficientizarea procesului de alocare a finanțelor publice destinate dezvoltării infrastructurilor necesare businessului, având în vedere principiul dezvoltării echilibrate a regiunilor țării.
24. Atragerea investițiilor străine în sectoarele competitive ale economiei și în cele cu valoare adăugată, precum și în cadrul proiectelor majore în domeniul infrastructurii și industriei, inclusiv prin cofinanțarea proiectelor investiționale.
25. Restructurarea Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exporturilor din Moldova (MIEPO) și a Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).
26. Aprobarea și implementarea Strategiei cu privire la atragerea investițiilor și promovarea exportului pentru anii 2016-2020.
27. Reducerea barierelor administrative la export, cu accent pe producătorii mici și mijlocii.
28. Încurajarea cooperării antreprenorilor și integrarea lor în rețelele regionale și globale de producție și comerț, precum și introducerea unor practici europene de management în scopul creșterii potențialului național de export.

B. Inovații, cercetare și dezvoltare tehnologică

1. Reformarea guvernării sistemului național de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare în vederea adoptării unui model mai deschis, incluziv și transparent.
2. Asigurarea accesului pe bază de competiție la programele de finanțare de stat în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării.
3. Elaborarea cadrului legislativ de suport pentru firmele inovatoare, inclusiv a Legii privind fondurile venture (capitalurile de risc); liberalizarea politicii comerciale și fiscale aferente transferului tehnologic și implementării inovațiilor tehnologice.
4. Restructurarea și consolidarea Agenției Naționale pentru Inovare și Transfer Tehnologic.
5. Dezvoltarea unor instrumente de finanțare competitivă a firmelor orientate spre inovarea produselor, proceselor, marketingului și a managementului.
6. Intensificarea legăturilor inovatoare dintre firme, instituțiile educaționale și instituțiile de cercetare.
7. Facilitarea relaționării și integrării tehnologice a firmelor autohtone și străine (business angels, investitori venture, innovation camps).
8. Susținerea integrării inovatorilor și cercetătorilor moldoveni în circuitul global al inovațiilor și ideilor.
9. Susținerea proiectelor de parteneriat public-privat în domeniul dezvoltării tehnologice și implementarea inovațiilor în economia națională și în sfera socială.

C. Transparentizarea și consolidarea sectorului financiar-bancar

1. Armonizarea legislației în domeniul financiar-bancar, al pieței de capital și de asigurări cu *acquis*-ul comunitar și cu cele mai bune practici ale Uniunii Europene; elaborarea unor noi legi sau/și îmbunătățirea celor existente privind Banca Națională a Moldovei, instituțiile financiare și Comisia Națională a Pieței Financiare în scopul consolidării independenței și responsabilității acestor autorități.
2. Transparentizarea drepturilor de proprietate în instituțiile financiare bancare și nebancare și dezvăluirea proprietarilor instituțiilor financiare, beneficiarilor efectivi finali ai acestor instituții și monitorizarea continuă a acestora pentru

minimizarea riscurilor de creditare, de preluare corporativă ostilă și de fraudă financiară.

3. Crearea Depozitarului central unic de stat al valorilor mobiliare și lansarea Registrului unic de stat al deținătorilor de valori mobiliare, administrat de Depozitarul central unic de stat, și creșterea transparenței acționarilor până la beneficiarii finali.
4. Identificarea beneficiarilor efectivi ai companiilor înregistrate în jurisdicțiile ce nu implementează standardele internaționale de transparență, inclusiv din zonele *off-shore*, și asigurarea aplicării standardelor internaționale de transparență prin elaborarea amendamentelor la cadrul legislativ în vigoare.
5. Aplicarea testului *fit and proper* (standarde minime de integritate și transparență) pentru acționarii din sistemul financiar al Republicii Moldova, indiferent de mărimea cotei de participare în capitalul instituțiilor financiare.
6. Însprirea cerințelor și a sancțiunilor referitoare la guvernarea instituțiilor financiare, respectarea normelor prudențiale și gestionarea riscului bancar, inclusiv a sancțiunilor pentru gestionare inadecvată.
7. Modificarea Legii instituțiilor financiare și a Legii societăților pe acțiuni pentru enumerarea rolurilor distincte ale proprietarilor, membrilor consiliilor și organelor executive, introducerea altor măsuri de guvernare corporativă, precum și limitarea intervențiilor inadecvate ale instanțelor în funcționarea organelor corporative.
8. Elaborarea unei legi speciale de prevenire și gestionare a crizelor financiare.
9. Determinarea valorii pierderilor suportate de stat în cazul Băncii de Economii a Moldovei, Unibank și al Băncii Sociale și publicarea informației respective.
10. Adoptarea și implementarea unei decizii delimitate în timp pe cazul celor trei bănci (BEM, Unibank, Banca Socială), în corespundere cu cele mai bune practici internaționale.
11. Elaborarea legislației naționale pentru integrarea companiilor de leasing în sectorul financiar național.
12. Creșterea graduală a fondului de garantare a depozitelor.
13. Sporirea intensității supravegherii și severității acțiunilor corective, inclusiv a penalizărilor și restricțiilor, contra instituțiilor financiare bancare și nebancare și, în special, a persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul lor, în cazul încălcării legislației și reglementărilor.

14. Fortificarea instituțională a sectorului de asigurări și a protecției consumatorilor în asigurări prin crearea Fondului național de garanție în domeniul asigurărilor.
15. Atragerea în Republica Moldova a filialelor și sucursalelor societăților financiare cu o bună reputație internațională.
16. Implementarea legislației relevante a Uniunii Europene în domeniul prevenirii spălării banilor și combaterii finanțării terorismului, precum și stabilirea parteneriatelor operaționale cu instituțiile UE.
17. Modernizarea infrastructurii pieței de capital și sporirea accesului la investiții în valori mobiliare corporative și de stat.
18. Examinarea posibilității de implementare a mecanismului de tranzacționare continuă pe piața reglementată de capital.
19. Asigurarea accesului în timp real la cotațiile bursiere aferente valorilor mobiliare tranzacționate pe piața reglementată de capital.
20. Perfecționarea cadrului legislativ în scopul stimulării tranzacțiilor efectuate cu valori mobiliare, inclusiv tranzacționarea valorilor mobiliare de stat.

D. Politici fiscale și administrare fiscală și vamală eficientă

1. Eficientizarea, sistematizarea și armonizarea legislației fiscale și vamale, prin elaborarea și adoptarea legislației noi (Codul fiscal și Codul vamal), care să asigure predictibilitatea, transparența, siguranța, echitatea și claritatea politicilor fiscale și vamale.
2. Consolidarea și unificarea unor impozite pentru reducerea poverii fiscale asupra mediului de afaceri. Introducerea distribuției unei cote a impozitului pe venitul persoanelor fizice în funcție de locul reședinței, în scopul îmbunătățirii echității fiscale a autorităților locale. Transparentizarea procesului și stabilirea criteriilor clare de repartizare a resurselor financiare din Fondul național pentru dezvoltare regională, Fondul de eficiență energetică, Fondul ecologic național, Fondul rutier și Fondul de subvenționare în agricultură.
3. Introducerea cotei unice a impozitului pe venitul persoanelor fizice și juridice, precum și a unei taxe/impozit de lux pentru persoanele fizice cu venituri mari (*wealth tax*).
4. Implementarea programelor de conformare a contribuabililor și dezvoltarea capacităților de management al riscurilor. Implementarea Strategiei de conformare a persoanelor fizice cu venituri mari.

5. Reexaminarea sistemului de impozitare a veniturilor fondurilor nestatale de pensii și a sistemului de deducere a contribuțiilor către acestea, precum și a sistemului de impozitare a activității societăților.
6. Revederea sistemului de evaluare și reevaluare a bunurilor imobiliare în scopuri fiscale.
7. Revederea sistemului de cheltuieli permise spre deducere de către agenții economici în scopuri fiscale.
8. Revizuirea sistemului de taxe rutiere și a sistemului de impozitare a deținătorilor de patentă de întreprinzător.
9. Stabilirea taxei pentru efectuarea procedurilor vamale în sumă fixă pentru unele servicii specifice activității vamale, conform standardelor Organizației Mondiale a Comerțului și ale Uniunii Europene.
10. Realizarea reformei Serviciului Fiscal de Stat prin aprobarea Legii Serviciului Fiscal de Stat. Excluderea activităților improprii din competențele Serviciului Fiscal de Stat. Modernizarea sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat.
11. Implementarea „Contului unic” de achitare a obligațiilor fiscale.
12. Implementarea Sistemului informațional automatizat „Sistemul de management al cazurilor”.
13. Implementarea sistemului de declarare, raportare fiscală și achitare electronică.
14. Revizuirea sistemului de penalități aplicate atât de Serviciul Fiscal de Stat, cât și de Serviciul Vamal pentru încălcările minore comise de agenții economici, în scopul reducerii mărimii acestora.
15. Aplicarea instrumentelor vamale moderne de analiză a riscurilor; intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a contrabandei.
16. Implementarea mecanismului de amânare a plăților la drepturile de import, lucru ce va facilita implementarea deplină a procedurilor simplificate ale UE pentru agenții economici autorizați.
17. Consolidarea capacităților auditului postvămuire.
18. Modernizarea sistemelor informaționale vamale și promovarea schimbului de informații vamale cu UE. Asigurarea interoperabilității cu sistemele informaționale europene.

19. Implementarea ghișeului unic bazat pe interacțiunea electronică dintre autoritatea vamală și alte autorități competente.
20. Dezvoltarea controlului comun la frontiera cu Romania, după principiul *one stop*.
21. Dezvoltarea Sistemului de Tarif Vamal Integrat al Republicii Moldova (TARIM), în conformitate cu cel comunitar.
22. Instituirea mecanismului de obținere a statutului de exportator autorizat (*approved exporter*) prin elaborarea amendamentelor la Codul vamal și a actelor normative subsidiare acestuia, care vor asigura implementarea mecanismului în cauză.
23. Facilitarea transportului internațional de mărfuri prin implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS).
24. Introducerea mecanismului de „Import Control System” și „Export Control System”.
25. Implementarea conceptului de management integrat al frontierei de stat.
26. Îmbunătățirea sistemului de depunere a garanțiilor solicitate de organele vamale pentru a preveni apariția unor obligații vamale.
27. Fortificarea capacităților echipelor vamale mobile pentru asigurarea unui control eficient în interiorul țării, inclusiv în perimetrul transnistrean.
28. Revizuirea principiilor și a conceptului de aplicare a răspunderii pentru comiterea încălcărilor legislației vamale, în sensul neadmiterii aplicării unor amenzi exagerat de mari pentru încălcările minore sau care nu au prejudiciat încasările la bugetul de stat.
29. Extinderea și revederea numărului de tratate bilaterale pentru evitarea dublei impuneri cu statele partenere ale Republicii Moldova.
30. Perfecționarea cadrului normativ ce reglementează activitatea Serviciului Vamal prin aprobarea noii Legi privind serviciul în organele vamale și a cadrului normativ aferent.

E. Protecția concurenței și eliminarea monopolurilor din economia națională

1. Consolidarea capacităților de analiză economică, financiară și juridică ale Consiliului Concurenței în vederea sesizării și combaterii încălcărilor legislației concurențiale.

2. Revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței, sub aspectul identificării barierelor de intrare pe piață.
3. Elaborarea legislației secundare pentru implementarea legilor-cadru în domeniul concurenței, ajutorului de stat și al publicității.
4. Asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la infrastructuri-cheie controlate de stat (telecomunicații, transport, infrastructuri portuare și aeroportuare etc.).
5. Eficientizarea monitorizării mediului concurențial pentru asigurarea competiției loiale și încurajarea intrării pe piață a noilor companii, în vederea demonopolizării sectoarelor economice.
6. Îmbunătățirea procesului și a mecanismului de avizare a proiectelor de legi și acte normative care se referă la aspecte de concurență, ajutor de stat și publicitate.
7. Dezvoltarea dialogului cu autoritățile publice centrale și locale, cu autoritățile de reglementare, cu asociațiile profesionale și de business pentru îmbunătățirea implementării legislației concurențiale.
8. Asigurarea transparenței și aplicarea *acquis*-ului comunitar în domeniul ajutorului de stat.

F. Infrastructura calității, securitatea industrială și protecția consumatorului

1. Dezvoltarea și implementarea cadrului legal orizontal conform practicii Uniunii Europene în domeniile standardizării, acreditării, infrastructurii de evaluare a conformității, metrologiei, precum și al protecției consumatorilor.
2. Ajustarea standardelor naționale la standardele internaționale, europene și promovarea implementării acestora.
3. Preluarea sistemului european de infrastructură a calității și crearea premiselor pentru semnarea Acordului dintre Republica Moldova și UE de recunoaștere a conformității produselor industriale.
4. Ajustarea infrastructurii și instituirea mecanismului de coordonare a activității de supraveghere a pieței în conformitate cu cerințele UE.
5. Dezvoltarea sistemului național de laboratoare, inclusiv private, pentru testarea inofensivității și calității produselor.

G. Administrarea proprietății publice

1. Profesionalizarea managementului executiv și a consiliilor de administrație ale întreprinderilor de stat, creșterea transparenței privind formarea și componența consiliilor de administrație, inclusiv prin elaborarea și implementarea indicatorilor de performanță.
2. Efectuarea auditului de performanță și a inspectărilor financiare la companiile aflate în proprietatea statului.
3. Perfecționarea cadrului legal în domeniul administrării patrimoniului public de către autoritățile publice centrale și locale.
4. Consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice centrale și locale în procesul de implementare și monitorizare a proiectelor de parteneriat public-privat.
5. Impulsionarea procesului de privatizare a patrimoniului de stat din domeniile liberalizate, bazat pe principiile transparenței, legalității și eficienței.
6. Asigurarea descentralizării patrimoniale prin accelerarea procesului de delimitare a proprietății de stat de cea a unităților administrativ-teritoriale, a bunurilor din domeniul public și din domeniul privat.

H. Dezvoltarea agriculturii moderne

1. Garantarea securității alimentare a țării prin dezvoltarea dinamică a sectorului agroindustrial și sporirea competitivității/productivității acestuia, cu accente pe: promovarea producției cu valoare adăugată înaltă, asigurarea pieței interne cu produse autohtone competitive, substituirea produselor agroalimentare din import și creșterea exporturilor, în special de produse finite.
2. Modernizarea și restructurarea lanțului agroalimentar în scopul conformării la cerințele internaționale și cele comunitare privind siguranța alimentelor, sistemele de control și standardele de calitate.
3. Consolidarea cadrului normativ aferent dezvoltării durabile a sectorului agroalimentar, prin elaborarea documentelor de politici strategice cu abordări ramurale.
4. Revizuirea sistemului de impozitare în agricultură.
5. Identificarea procedurilor privind formarea prețurilor la produsele petroliere, inclusiv prin stabilirea dreptului agricultorilor de import al produselor petroliere pentru necesitățile proprii.

6. Liberalizarea reală a pieței resurselor agricole. Simplificarea procedurilor de certificare și testare a produselor (a materialului semincer, săditor și a produselor de uz fitosanitar etc.) certificate de către instituțiile de certificare din Uniunea Europeană prin recunoașterea unilaterală a certificatelor Uniunii Europene. Adoptarea și implementarea catalogului de semințe (material semincer și săditor) aprobat în Uniunea Europeană.
7. Perfecționarea cadrului legislativ aferent reglementării mecanismului de recunoaștere unilaterală a certificatelor fitosanitare și sanitar-veterinare emise în alte state, în special în Uniunea Europeană, SUA, Canada și Japonia.
8. Asigurarea și simplificarea accesului la finanțare în vederea modernizării sectorului și dezvoltării unei infrastructuri de piață moderne, prin:
 - reglementarea/fundamentarea legislativă a direcțiilor, principiilor și procedurilor de administrare/control al mijloacelor Fondului de subvenționare, cu accente sporite pe susținerea financiară prioritară a producătorilor mici/mijlocii și a tinerilor fermieri;
 - identificarea și atragerea asistenței externe aferente complexului agroindustrial, diversificarea instrumentelor de finanțare existente (credite tehnice preferențiale, leasing, granturi etc.), precum și evaluarea continuă a capacităților de absorbție a resurselor financiare oferite de comunitatea internațională a donatorilor.
9. Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură și crearea unui mecanism de creditare atractiv pentru agricultori.
10. Reformarea sistemului de învățământ, cercetare științifică, consultanță și extensiune rurală, precum și crearea sistemului integrat de informare în agricultură, pentru asigurarea unei interconexiuni strânse cu necesitățile sectorului.
11. Reducerea constrângerilor regulatorii pentru producătorii agricoli prin eliminarea barierelor birocratice din sector, în special a celor nontarifare și a celor ce țin de imperfecțiunile cadrului legal, inclusiv pentru toate procesele de interacțiune dintre fermier și instituțiile abilitate.
12. Auditarea externă a costurilor care stau la baza tarifelor de testare și acreditare, aplicate de laboratoarele de stat aflate la autofinanțare, în vederea reducerii acestora. Stimularea concurenței prin atragerea investițiilor în laboratoarele private și scoaterea acestui sector de sub monopolul statului.
13. Armonizarea legislației naționale la normele și rigorile internaționale/comunitare, pentru asigurarea inofensivității și calității produselor alimentare de origine vegetală și animală.

14. Sprijinirea adaptării și atenuării efectelor schimbărilor climatice asupra producției agricole, prin:
 - implementarea sistemelor de protecție a culturilor agricole contra condițiilor climatice nefavorabile (înghețuri, grindină);
 - extinderea/reabilitarea sistemelor de irigare și drenare; identificarea soiurilor noi de plante, înalt productive și rezistente la condițiile nefavorabile ale mediului;
 - aplicarea unui sistem redus de perturbare a solului, prin utilizarea sistemelor *No-till* și *Mini-till*.
15. Identificarea noilor măsuri de sprijin a tinerilor fermieri prin intermediul programelor de promovare a investițiilor agricole și nonagricole.
16. Consolidarea dialogului cu exponenții societății civile (ONG-uri, asociații de producători/procesatori) afiliate sectorului agroalimentar, în vederea fortificării cadrului legislativ-normativ din domeniu.

I. Dezvoltare regională echilibrată

1. Promovarea politicilor integrate de dezvoltare regională prin corelarea politicilor sectoriale cu cele de dezvoltare a regiunilor.
2. Diminuarea dezechilibrelor regionale existente prin valorificarea potențialului socioeconomic al regiunilor de dezvoltare și asigurarea competitivității acestora.
3. Crearea condițiilor pentru atragerea și distribuția echitabilă în regiuni a investițiilor de capital.
4. Sporirea calității și a impactului participării regiunilor în cadrul cooperării transfrontaliere și a euroregiunilor. Stabilirea de noi parteneriate cu țările din vecinătate.
5. Creșterea eficienței utilizării resurselor financiare publice prin asigurarea sinergiei dintre fondurile de dezvoltare disponibile.
6. Elaborarea planului de amenajare a teritoriului național și a planurilor regionale de amenajare a teritoriului.
7. Consolidarea capacităților instituționale ale agențiilor de dezvoltare regională și altor actori implicați în implementarea politicii de dezvoltare regională.
8. Introducerea planificării și finanțării multianuale a proiectelor realizate din fondurile de dezvoltare regională.

9. Organizarea teritorială a Republicii Moldova în conformitate cu Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS) al UE.

J. Securitate și eficiență energetică

1. Integrarea Republicii Moldova în piața energetică europeană prin transpunerea *acquis*-ului Uniunii Europene în domeniul energetic și realizarea proiectelor de interconexiune prioritare.
2. Elaborarea și adoptarea cadrului normativ în domeniul energetic în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și *acquis*-ul comunitar, în special implementarea Pachetelor energetice pentru piața energiei electrice și cea a gazelor naturale.
3. Diversificarea căilor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale și energie electrică:
 - sporirea securității energetice în sectorul gazelor naturale prin operaționalizarea gazoductului Ungheni–Iași și construcția tronsonului Ungheni–Chișinău;
 - explorarea și dezvoltarea potențialului propriu de resurse de gaze și țiței în regiunea de sud a țării și adoptarea Legii petrolului;
 - examinarea fezabilității construcției depozitului subteran de stocare a gazelor naturale;
 - demararea implementării proiectelor de interconexiune în domeniul energiei electrice cu România.
4. Asigurarea activității eficiente a SA „Termoelectrica” (creată în baza reorganizării sistemului termoenergetic din mun. Chișinău), precum și crearea unei platforme performante de generare a energiei electrice și termice prin asigurarea modernizării întreprinderii respective.
5. Implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, inclusiv prin intermediul Agenției pentru Eficiență Energetică și al Fondului pentru eficiență energetică.
6. Reducerea intensității energetice și a consumului specific de energie în toate sectoarele economiei naționale prin implementarea Programului național pentru eficiență energetică 2011-2020 și a planurilor naționale de acțiuni în domeniul eficienței energetice.
7. Valorificarea surselor regenerabile de energie prin implementarea Planului național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile pentru anii 2013-2020 și a legislației secundare aferente.

8. Asigurarea cadrului legislativ, instituțional și operațional pentru o concurență reală, deschiderea efectivă a pieței, precum și stabilirea prețului la energie în mod transparent și echitabil.
9. Îmbunătățirea guvernantei corporative în întreprinderile energetice cu capital de stat, precum și asigurarea transparenței și a bunei guvernări în sectorul energetic.
10. Acordarea suportului în asigurarea unui proces continuu, transparent, participativ și repetabil al planificării, programării regionale sectoriale și identificării proiectelor în domeniul eficienței energetice a clădirilor publice.
11. Elaborarea și implementarea legislației cu privire la energia regenerabilă.
12. Elaborarea programului național care vizează dezvoltarea sectorului biomasei.
13. Revizuirea politicii de formare a prețurilor la produsele petroliere și modificarea cadrului legal în acest sens.

K. Transport

1. Implementarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022.
2. Organizarea sistemului instituțional al autorităților administrative de certificare, supraveghere și control al siguranței feroviare, navale și din domeniul infrastructurii drumurilor, conform modelelor larg răspândite și implementate în statele Uniunii Europene.
3. Elaborarea, aprobarea și implementarea normelor tehnice, a standardelor europene de calitate și siguranță la proiectarea, construcția, reabilitarea și întreținerea drumurilor, la clasificarea drumurilor conform nivelului de întreținere, periodicitate, specificațiilor de lucrări, tipului de îmbrăcăminte, precum și a standardelor de cost pentru întreținerea curentă a drumurilor publice.
4. Formarea și implementarea sistemului de atribuire și întreținere a drumurilor pe bază de contracte multianuale și de performanță.
5. Continuarea lucrărilor de reabilitare a drumurilor naționale în proces de execuție, lansarea și avansarea maximă în realizarea noilor proiecte de reabilitare a drumurilor naționale, de construcție a drumurilor de ocolire pentru localități, de reabilitare a drumurilor de conexiune cu centrele sociale (școli, grădinițe, puncte medicale, oficii poștale și servicii ale administrației publice locale).

6. Lansarea unui proiect comun Moldova, România și Ucraina, care să prevadă conectarea acestor țări printr-un serviciu feroviar de transport pasageri de mare viteză.
7. Introducerea standardelor europene de siguranță și calitate la toate tipurile de transport și implementarea politicilor destinate modernizării infrastructurii, parcului de mijloace de transport antrenate în serviciile de transport regulat de pasageri, sporirea siguranței serviciilor de transport și introducerea auditului siguranței rutiere.
8. Implementarea de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a serviciilor electronice e-Autorizații, inclusiv e-CEMT (Autorizația Conferinței Europene a Miniștrilor de Transport), și a sistemului de management inteligent integrat în transporturile rutiere, oferirea accesului la procurarea de servicii prin sisteme de vânzări electronice, introducerea biletului electronic etc.
9. Implementarea unui mecanism de dezvoltare sustenabilă a operatorilor de transport public, inclusiv prin crearea unui cadru normativ transparent, expectabil, a unui mediu competitiv, nediscriminatoriu, care ar oferi acces companiilor moldovenești la piețele externe ale serviciilor de transport, pentru dezvoltarea Republicii Moldova ca centru regional de tranzit și pentru combaterea transporturilor ilicite.
10. Elaborarea politicilor de implementare a obligației de deservire publică în transportul public feroviar interurban de pasageri.
11. Lansarea procesului și realizarea lucrărilor de reabilitare a infrastructurii feroviare.
12. Dezvoltarea și lansarea terminalelor logistice multimodale.
13. Extinderea și modernizarea capacităților portuare și asigurarea navigabilității râurilor Nistru și Prut (până la Ungheni) în scopul conectării la rețelele logistice internaționale. Stimularea accesului operatorilor la piața serviciilor de transport naval și sporirea gradului de integrare cu alte tipuri de transport.

L. Construcții

1. Eliminarea constrângerilor de ordin administrativ și normativ pentru obținerea actelor permise în sectorul construcțiilor – promovarea Codului urbanismului și construcțiilor.

2. Reformarea sistemului de emitere a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție prin reducerea numărului de proceduri și a termenului de obținere a acestora.
3. Continuarea reformării sistemului de reglementare tehnică a construcțiilor.
4. Asigurarea calității în construcții prin:
 - atestarea specialiștilor;
 - verificarea și expertizarea documentației de proiect pentru construcții;
 - efectuarea controlului calității lucrărilor de construcții și producerii materialelor de construcții.
5. Facilitarea implementării inovațiilor și tehnologiilor noi în construcții și producerea materialelor de construcție.
6. Reformarea sistemului de reglementare tehnică a construcțiilor prin armonizarea cu reglementările europene.
7. Reformarea modului de gestionare a fondului locativ și adoptarea noii Legi cu privire la condominiu.
8. Promovarea cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și elaborarea Programului național de reabilitare termică a blocurilor locative.
9. Promovarea politicilor de asigurare cu locuințe a tinerilor și categoriilor de persoane socialmente vulnerabile, inclusiv prin realizarea proiectelor de construcție a locuințelor pentru categoriile de populație menționate.

M. Societatea informațională, tehnologia informației și comunicațiilor

1. Implementarea multisectorială a Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”.
2. Dezvoltarea infrastructurii comunicațiilor electronice, cu extinderea accesului și conectivității, crearea condițiilor de dezvoltare continuă a rețelelor publice de comunicații electronice în bandă largă, implementarea serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice, reglementarea și gestionarea eficientă a spectrului de frecvențe radio.
3. Tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră cu acoperire națională.

4. Eficientizarea administrării și asigurarea utilizării în comun a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice existente, precum și promovarea concurenței rețelelor și a serviciilor.
5. Liberalizarea și dezvoltarea pieței serviciilor poștale și îmbunătățirea calității, diversității și accesului la serviciile poștale.
6. Crearea condițiilor pentru elaborarea și valorificarea conținutului național digital.
7. Creșterea gradului de alfabetizare digitală, dezvoltarea competențelor digitale și a incluziunii digitale. Sporirea gradului de securitate și încredere în spațiul digital.
8. Elaborarea unei viziuni strategice intersectoriale, stabilirea obiectivelor specifice și determinarea intervențiilor necesare pentru asigurarea securității cibernetice a Republicii Moldova.
9. Crearea condițiilor necesare pentru ridicarea competitivității industriei IT pe plan regional și internațional prin adoptarea Legii privind parcurile din industria tehnologiei informației și a Strategiei sectoriale de sporire a competitivității industriei IT.
10. Ajustarea bazei juridico-normative pentru implementarea Cadrului de interoperabilitate guvernamental și a recomandărilor privind interconectarea și interoperabilitatea conținutului/resurselor autohtone. Implementarea accesului la registrele și bazele de date de importanță națională pentru toate autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, în concordanță cu atribuțiile și funcțiile acestor autorități.
11. Coordonarea creării sistemelor informaționale automatizate concomitent cu re-ingineria proceselor existente de acordare a serviciilor publice, în scopul prestării acestora în format electronic. Implementarea documentului electronic și facilitarea utilizării la maximum a semnăturii digitale la solicitarea și prestarea tuturor serviciilor publice prestate de către autoritățile publice centrale.
12. Crearea Centrului de excelență în domeniul IT, în parteneriat cu companii multinaționale și donatori.
13. Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicații moderne pentru ridicarea calității serviciilor în cazuri de urgență prin crearea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.
14. Sporirea nivelului de securitate a registrelor publice de importanță statală, în primul rând a Registrului de stat al populației, precum și a gradului necesar de securitate a documentelor de identitate și de călătorie.

15. Afișarea de către instituțiile publice a tuturor informațiilor de interes public în format electronic pe portalul datelor deschise.
16. Încheierea de acorduri de cooperare la nivel internațional pentru îmbunătățirea capacității de răspuns în cazul unor atacuri cibernetice majore.

V. JUSTIȚIA ȘI DREPTURILE OMULUI

A. Asigurarea continuității și finalității reformelor în justiție

1. Asigurarea implementării eficiente a Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și consolidarea rezultatelor acesteia.
2. Optimizarea hărții instanțelor de judecată și specializarea judecătorilor, precum și crearea completelor specializate, inclusiv în judecătoriile de primă instanță, pentru a asigura calitatea deciziilor, repartizarea aleatorie eficientă a dosarelor, îmbunătățirea administrării și optimizarea cheltuielilor de întreținere a instanțelor de judecată.
3. Consolidarea mecanismului de gestionare electronică a dosarelor, inclusiv pentru a asigura competența judecătorilor specializați (după caz, a completelor de judecatori) în cadrul instanțelor optimizate.
4. Perfecționarea mecanismului de numire și promovare a judecătorilor. Revizuirea normelor privind vechimea în muncă pentru accederea în funcția de judecător la curțile de apel și la Curtea Supremă de Justiție, reglementarea posibilității de numire în instanțele de judecată de toate nivelurile a persoanelor cu înalte calități morale și profesionale din afara sistemului judecătoresc.
5. Revizuirea normelor de procedură și de organizare a sistemului judecătoresc pentru asigurarea independenței interne a judecătorilor și pentru excluderea oricărei implicări din afară în procesul de examinare a cauzelor.
6. Monitorizarea și contribuirea la implementarea eficientă a Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Clarificarea și consolidarea capacităților funcționale ale Inspecției Judiciare prin extinderea competenței și atribuțiilor acesteia.
7. Diminuarea duratei proceselor prin limitarea numărului acțiunilor civile introduse abuziv, reducerea la minimum a necesității înfățișării părților la proces, degrevarea instanțelor de cauze de importanță redusă, modernizarea procesului de citare, simplificarea documentară a procedurilor de executare silită.

8. Asigurarea calității deciziilor instanțelor de judecată, unificarea practicii judiciare și reformarea regulilor privind motivarea deciziilor instanțelor de judecată pentru garantarea dreptului la un proces echitabil. Reducerea numărului de erori judiciare prin îmbunătățirea programelor de formare profesională continuă a magistraților.
9. Reformarea Institutului Național al Justiției, inclusiv administrarea acestuia pe baze paritare (judecători, procurori, mediul academic).
10. Monitorizarea implementării cadrului legal cu privire la activitatea Consiliului Superior al Magistraturii și a organelor sale pentru consolidarea capacității acestora, diminuarea marjei de discreție în procesul de luare a deciziilor, asigurarea transparenței activității, precum și pentru revizuirea, la necesitate, a prevederilor în vigoare din domeniu.

B. Reformarea organelor procuraturii, excluderea influenței politice și creșterea transparenței activității acestora

1. Asigurarea implementării standardelor comunitare în activitatea procuraturii.
2. Implementarea prioritară a Concepției de reformă a procuraturii, inclusiv prin:
 - a) adoptarea noii Legi a procuraturii în termene proximale, care să asigure:
 - consolidarea instituțiilor de autoadministrare a procuraturii ca garant al independenței procurorilor și asigurarea independenței (autonomiei) financiare a procuraturii și a organelor de autoadministrare (similar magistraților);
 - garantarea unui proces corect de selectare, numire, promovare, evaluare și tragere la răspundere disciplinară a procurorilor;
 - concretizarea competențelor procuraturii în domeniul penal și a raporturilor cu alte entități de stat abilitate cu competențe în domeniul anchetei penale;
 - revizuirea modului de sesizare a procuraturii de către instituțiile publice și funcționari în scopul limitării influenței externe asupra instituției și a procesului de gestionare a cauzelor penale (neadmiterea discuțiilor în format politico-administrativ, a solicitării de către terți a informațiilor și luarea de măsuri pe cauze penale concrete în conformitate cu hotărârile Curții Constituționale și legislația procesuală);
 - aplicarea unei practici uniforme de adoptare a soluțiilor legale în desfășurarea activității procuraturii, în special în cadrul procesului penal;
 - optimizarea hărții procuraturilor corelativ cu harta judecătoriilor și asigurarea dotării corespunzătoare cu personal și condiții tehnice (sedii,

- mijloace tehnice, auto, resurse financiare pentru expertize, comisii rogatorii, traduceri, citări);
- sporirea independenței procesuale a procurorilor și stabilirea unor reguli clare care să reglementeze relațiile cu procurorii ierarhic superiori, cu precădere în partea ce vizează preluarea și redistribuirea dosarelor penale;
 - continuarea practicilor de specializare a procurorilor pe cauze specifice;
 - revizuirea funcționării procuraturilor specializate, inclusiv constituirea structurilor competente și specializate în combaterea criminalității organizate (grupări criminale, infracțiuni contra securității statului, terorism, contrabandă, infracțiuni economico-financiare, crime cibernetice, trafic);
 - implementarea unui sistem de responsabilitate instituțională și individuală, concomitent cu corelarea nivelului de remunerare a procurorilor cu cel al magistraților (judecătorilor);
 - dezvoltarea sistemului informațional destinat procuraturii, organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată, în scopul de a asigura trecerea treptată la conceptul de „e-Dosar”;
- b) modificarea procedurii de numire a procurorului general în vederea asigurării independenței acestuia și excluderii oricărei influențe politice;
- c) revizuirea competențelor procuraturii și limitarea acestora în alte domenii de interes public;
- d) implementarea reformelor în domeniul urmăririi penale, cu asigurarea abordării complexe și coordonate a acestei probleme (coordonarea și sincronizarea schimbărilor structurale și de competență în procuratură, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal).

C. Drepturile omului

1. Elaborarea și asigurarea realizării Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2016-2019. Asigurarea implementării recomandărilor formulate pentru Republica Moldova în cadrul Mecanismului de Evaluare Periodică Universală a Drepturilor Omului.
2. Modificarea legislației naționale, dezvoltarea politicilor cuprinzătoare și coordonate în vederea prevenirii și combaterii tuturor formelor de violență. Crearea mecanismului de susținere a victimelor violenței și de supraveghere a executării ordonanțelor de protecție.

3. Sporirea gradului de informare și educare a populației în domeniul violenței în familie și abuzului sexual prin campanii informaționale permanente.
4. Dezvoltarea mecanismului de finanțare și asigurarea resurselor financiare suficiente pentru serviciile de asistență și protecție a victimelor violenței domestice.
5. Asigurarea și promovarea drepturilor copilului în conformitate cu standardele internaționale, în particular cu Convenția ONU privind drepturile copilului din 1989, luând în considerare prioritățile identificate în contextul concret al Republicii Moldova, în particular pentru grupurile vulnerabile.
6. Dezvoltarea mecanismelor de prevenire și combatere a tuturor formelor de exploatare, abuz, neglijare și violență împotriva copiilor.
7. Îmbunătățirea sistemului de identificare și asistență a copiilor în situații vulnerabile, care presupune participarea copiilor în procesul decizional.
8. Implementarea măsurilor axate pe promovarea drepturilor copilului în cadrul familiei și instituțiilor, precum și consolidarea capacităților părinților și îngrijitorilor de a asigura dezvoltarea copilului.
9. Consolidarea capacităților instituționale ale camerelor de audiere a minorilor, inclusiv a instituției intervievatorilor. Specializarea actorilor din justiție responsabili pentru lucrul cu minorii. Crearea și dezvoltarea Centrului pentru asistența copiilor victime și martori ai infracțiunilor.
10. Aplicarea obligatorie a planurilor individuale pentru minorii aflați în custodie și a programelor de învățământ profesional și general. Dezvoltarea sistemului de asistență psihologică a minorilor aflați în custodie.
11. Respectarea drepturilor persoanelor aflate în locuri de detenție, prevenirea și combaterea torturii, îmbunătățirea sistemului de reabilitare a acestora. Asigurarea reorganizării serviciilor medicale din penitenciare.
12. Dezvoltarea metodelor de asistență psihosocială a persoanelor aflate în arest preventiv.
13. Construcția unui nou penitenciar și demararea procesului de construcție a caselor de arest.
14. Promovarea și respectarea drepturilor omului în procesul de urmărire penală, conform prevederilor art. 5 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.
15. Monitorizarea implementării legislației cu privire la aplicarea măsurilor și sancțiunilor noncustodiale.

16. Consolidarea instituției probațiunii, asigurarea folosirii obligatorii a planurilor individuale pentru beneficiarii sistemului de probațiune și utilizarea monitorizării electronice a subiecților probațiunii.
17. Dezvoltarea mecanismului de compensare a prejudiciilor în caz de eroare judiciară în cauze penale și revizuirea legislației privitor la compensarea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare de către organele de drept.
18. Perfecționarea mecanismului de monitorizare a executării în termen a deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) la nivel național.
19. Modificarea legislației naționale în conformitate cu recomandările Consiliului Europei cu privire la statutul agentului guvernamental și modul lui de operare pentru a asigura buna respectare a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Republica Moldova.
20. Aplicarea noii legislații pentru asigurarea activității eficiente a Oficiului Avocatului Poporului.
21. Consolidarea cadrului normativ ce reglementează activitatea și competențele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.
22. Dezvoltarea și aplicarea eficientă a asistenței juridice garantate de stat.
23. Dezvoltarea principiului accesului liber la justiție prin extinderea subiecților cu drept de reprezentare în judecată.

D. Asigurarea supremației legii

1. Consolidarea rolului Curții Constituționale prin promovarea noilor reglementări privind competența, procedura, criteriile de selectare a judecătorilor, cercul subiecților de sesizare.
2. Revizuirea procedurilor de accedere în profesia de avocat, pe baze de merit, prin asigurarea transparenței și dreptului de contestare, consolidarea organelor de autoadministrare și a mecanismului de răspundere disciplinară a avocaților.
3. Dezvoltarea sistemului de răspundere disciplinară a notarilor, precum și revizuirea principiului de stabilire a costurilor pentru serviciile notariale.
4. Îmbunătățirea procesului de executare a deciziilor instanțelor de judecată naționale și a deciziilor CEDO, precum și a hotărârilor arbitrale.
5. Promovarea și susținerea implementării medierii prin consolidarea Consiliului de mediere, ridicarea profesionalismului mediatorilor prin specializarea

acestora și crearea centrelor de mediere. Instituirea mecanismului medierii garantate de stat.

6. Crearea și dezvoltarea e-Dosarului prin asigurarea interoperabilității sistemelor informaționale e-Procuratura, Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și a altor instrumente relevante din domeniul justiției. Aplicarea sistemelor informaționale și a registrelor electronice (e-Executare, e-Notariat, e-Arest, e-Probațiune, e-Licențe, Registrul electronic al procurilor, Registrul persoanelor autorizate, Registrul de stat al actelor de stare civilă, e-Organizații).
7. Modernizarea statisticii judiciare prin dezvoltarea unui sistem informațional de colectare, analiză și raportare a datelor, precum și stabilirea unor indicatori de calitate.
8. Consolidarea sistemului de expertiză judiciară prin concretizarea statutului expertului judiciar, dezvoltarea expertizelor judiciare de alternativă, crearea infrastructurii și a bazei metodologice moderne la efectuarea expertizelor.
9. Perfecționarea mecanismului de publicare a hotărârilor judecătorești și extinderea accesului public la dosare, cu respectarea dreptului la protecția datelor cu caracter personal.

VI. AFACERILE INTERNE ȘI SIGURANȚA CETĂȚEANULUI

1. Elaborarea unei viziuni integrate privind reforma sistemului organelor de ocrotire a normelor de drept din Republica Moldova.
2. Realizarea activităților menite să asigure creșterea nivelului de încredere a societății în poliție. Continuarea procesului de reformă structurală și funcțională integrată a Ministerului Afacerilor Interne în vederea îmbunătățirii capacităților organizatorice și creșterii calității serviciilor prestate comunității, precum și asigurării respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.
3. Continuarea implementării prevederilor Acordului de Asociere pe domeniul afacerilor interne și asigurarea sustenabilității rezultatelor obținute în procesul postliberalizare a regimului de vize.
4. Adoptarea și implementarea cadrului legislativ și instituțional cu privire la statutul unic al angajaților Ministerului Afacerilor Interne.
5. Crearea Centrului integrat de instruire pentru aplicarea legii.

6. Adoptarea cadrului legal și dezvoltarea capacităților instituționale de management al crizelor.
7. Consolidarea capacităților instituționale de prevenire și combatere a corupției în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.
8. Îmbunătățirea cooperării structurilor Ministerului Afacerilor Interne cu celelalte agenții de aplicare a legii la nivel național, în vederea creșterii eficienței activității de prevenire și combatere a criminalității.
9. Reducerea timpului de intervenție la apelurile cetățenilor pînă la 15 minute.
10. Implementarea criteriilor europene și internaționale de apreciere a rezultatelor activității instituțiilor de drept.
11. Promovarea în instituțiile de drept a unei politici de cadre eficiente, bazate pe concurs public, perfecționarea continuă cu suportul specialiștilor din străinătate.
12. Regionalizarea structurilor teritoriale ale poliției.
13. Extinderea sistemului de monitorizare video a traficului și a ordinii publice pe întreg teritoriul țării; adaptarea cadrului legal pentru funcționarea acestui sistem.
14. Descentralizarea serviciilor polițienești și a celor din domeniul situațiilor excepționale prin transferul unor atribuții de administrare către autoritățile locale, inclusiv dezvoltarea conceptului de gardian public.
15. Renovarea tuturor sectoarelor de poliție și dotarea subdiviziunilor polițienești cu mijloace de intervenție moderne și euroconforme.
16. Asigurarea interconectării sistemelor informaționale și de comunicare ale instituțiilor de drept și control, implementarea „dosarului electronic”.
17. Profesionalizarea trupelor de carabinieri.
18. Consolidarea managementului integrat al frontierei de stat și a sistemului de gestionare a migrației.
19. Crearea punctelor comune de control la frontiera de stat.
20. Consolidarea intervențiilor integrate ale polițiștilor, pompierilor și medicilor în situațiile de urgență. Continuarea implementării serviciului SMURD.
21. Extinderea rețelei remizelor de pompieri și salvatori pe întreg teritoriul țării, renovarea graduală a parcului de autospeciale.

22. Crearea sistemului de înștiințare a populației despre apariția pericolelor de producere a situațiilor excepționale (în baza tehnologiei CellBroadcast).

VII. BUNA GUVERNARE

A. Administrația centrală și locală

1. Adoptarea și implementarea Strategiei de Bună Guvernare.
2. Consolidarea cadrului normativ și a capacităților administrației publice în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor Guvernului.
3. Raționalizarea structurii administrației publice conform priorităților de dezvoltare.
4. Îmbunătățirea sistemului de motivare financiară și nonfinanciară în cadrul administrației publice.
5. Asigurarea dialogului cu părțile interesate în procesul de luare a deciziilor, inclusiv prin plasarea online a datelor guvernamentale cu caracter public.
6. Asigurarea mecanismului de monitorizare și responsabilizare a autorităților administrației publice privind modul de exercitare a atribuțiilor, nivelul de realizare a angajamentelor și administrarea bugetului: prezentarea de către miniștri în Parlament a rapoartelor privind resursele cheltuite și reformele realizate, în baza strategiilor sectoriale de cheltuieli, plasarea obligatorie pe paginile web a rapoartelor de activitate, elaborate în baza planurilor anuale de acțiuni.
7. Instituirea și asigurarea activității eficiente a Corpului de control al Prim-ministrului.
8. Asigurarea vizibilității și transparenței asistenței externe.
9. Diversificarea cooperării tehnice și financiare cu partenerii externi de dezvoltare.
10. Descentralizarea și consolidarea autorităților administrației publice locale (instituțional și administrativ).
11. Dezvoltarea cadrului legal conform principiilor constituționale privind descentralizarea serviciilor publice și autonomia locală, precum și prevederilor Cartei Europene a Autonomiei Locale.

12. Consolidarea capacităților instituționale ale autorităților publice responsabile de domeniul administrației publice locale și de colaborarea intersectorială pe segmentul dezvoltare locală și regională.
13. Elaborarea și promovarea concepției de reformă teritorial-administrativă în spiritul delegării competențelor și facilitării accesului cetățenilor la serviciile publice.
14. Asigurarea autonomiei decizionale, organizaționale, financiare și bugetare a autorităților publice locale.
15. Asigurarea transparenței procesului decizional și creșterea nivelului de participare a populației prin instituirea mecanismelor și practicilor de organizare a audierilor și a dezbaterilor publice la nivel local, în special în mediul rural, în procesul elaborării bugetului local, a strategiilor de dezvoltare locală etc.
16. Promovarea și stimularea politicilor de cooperare intercomunitară pentru prestarea serviciilor publice de calitate.
17. Consolidarea dialogului direct, sistematic și instituționalizat între administrația publică centrală și cea locală.
18. Direcționarea coerentă a competențelor, resurselor, responsabilităților, în baza estimărilor capacităților administrative ale autorităților publice locale, pentru furnizarea la nivel local și regional a unor servicii publice de calitate.
19. Transmiterea către administrația publică locală a competențelor privind constatarea și sancționarea unor fapte ilegale ce țin de organizarea vieții la nivel comunitar.
20. Dezvoltarea managementului performanței în administrația publică.
21. Diversificarea mecanismelor de menținere a personalului performant.
22. Dezvoltarea competențelor profesionale ale funcționarilor publici.

B. Finanțele publice

1. Evaluarea strategică a eficienței cheltuielilor publice la nivel de sectoare și instituții.
2. Promovarea unei politici bugetare prudente, previzibile și responsabile, care ar asigura stabilitatea pe termen mediu și lung a bugetului.

3. Asigurarea bunei implementări a Strategiei de descentralizare financiară, în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale.
4. Intensificarea controlului asupra gestionării resurselor financiare, inclusiv externe. Implementarea integrală și perfecționarea sistemului de bugetare pe programe bazat pe performanță.
5. Implementarea sistemului „Trezorerie în timp real”, care să ofere accesul publicului la informații privind fluxurile financiare, veniturile și cheltuielile publice, datoria publică, gestionarea proprietății publice, contractele de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii publice, precum și privind subvențiile și ajutorul de stat.
6. Implementarea reformei în domeniul finanțării investițiilor fezabile.
7. Introducerea noilor Standarde de evidență contabilă în sectorul public. Crearea Consiliului pentru Standarde de evidență contabilă în sectorul public.
8. Punerea în aplicare a sistemului de e-Achiziții și externalizarea graduală a serviciilor de achiziții publice. Crearea unei instituții independente de soluționare a contestațiilor referitoare la achizițiile publice.
9. Aprofundarea proceselor de audit intern și extern, precum și a controlului financiar pentru asigurarea utilizării economice, eficace și eficiente a banilor publici.
10. Sporirea gradului de acoperire a funcției de audit intern în autoritățile publice centrale și locale de nivelul al doilea și armonizarea activității acestora la standardele și bunele practici în domeniu.
11. Implementarea și dezvoltarea în continuare a instrumentelor și tehnicilor de control managerial prin alinierea activității entităților publice la principiile, standardele și bunele practici de control intern și de management al riscurilor.
12. Dezvoltarea continuă a planificării bugetare multianuale.
13. Perfecționarea cadrului legal în domeniul contabilității și al auditului.
14. Implementarea de noi instrumente de administrare a datoriei publice.

C. Reforma serviciilor publice

1. Eliminarea continuă a serviciilor publice ineficiente și depășite de timp și prestarea serviciilor publice online și în regim mobil pentru toți cetățenii și pentru business.

2. Dezvoltarea platformei de e-Guvernare și a sistemului electronic național.
3. Introducerea votului electronic și susținerea formelor de democrație participativă prin sisteme informatice, inclusiv pentru a asigura implicarea la distanță a diasporei în procesele social-politice interne.
4. Implementarea cadrului de interoperabilitate a sistemelor informaționale de stat.
5. Implementarea sistemului unic de circulație electronică a documentelor în cadrul autorităților publice centrale.
6. Implementarea și asigurarea funcționalității Portalului guvernamental al serviciilor publice electronice.
7. Elaborarea și implementarea regulamentelor administrative care determină modul de prestare a serviciilor publice electronice.
8. Consolidarea centrelor de date departamentale și dezvoltarea platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud) în conformitate cu standardele internaționale.
9. Promovarea investițiilor inteligente în IT în cadrul autorităților publice centrale.

VIII. POLITICI SOCIALE PROACTIVE

A. Muncă, migrația de muncă și politici salariale

1. Perfecționarea legislației privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.
2. Promovarea măsurilor de prevenire a șomajului și de stimulare a angajatorilor în vederea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.
3. Adoptarea unui nou Cod al muncii și a altor acte normative în domeniul muncii, ajustate la cerințele moderne ale economiei de piață, având drept scop asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale ambelor părți ale raporturilor de muncă.
4. Transpunerea în legislația națională a directivelor Uniunii Europene în domeniul raporturilor de muncă, securității și sănătății în muncă.

5. Ajustarea Nomenclatorului meseriilor (profesiilor) pentru instruirea și pregătirea cadrelor în învățământul secundar profesional la necesitățile economice ale țării.
6. Elaborarea unui mecanism de estimare a cererii de forță de muncă pentru pregătirea cadrelor de specialitate cu finanțare de la bugetul de stat.
7. Facilitarea elaborării și implementării standardelor ocupaționale.
8. Asigurarea condițiilor pentru migrația legală și îmbunătățirea statutului social al lucrătorilor migranți în statele de destinație prin încheierea acordurilor bilaterale în domeniul migrației de muncă.
9. Implementarea programelor de informare și consiliere a cetățenilor pentru întreg procesul/ciclul migrațional, pentru a asigura o migrație legală și sigură a cetățenilor.
10. Promovarea și implementarea unui program complex, multidisciplinar și interinstituțional de reintegrare a persoanelor revenite de peste hotare.
11. Majorarea graduală a salariului minim pe țară în vederea creșterii protecției sociale a salariaților cu retribuție mică.

B. Asigurări sociale

1. Asigurarea stabilității, durabilității și transparenței sistemului public de asigurări sociale.
2. Stabilirea prestațiilor de asigurări sociale în baza contribuțiilor de asigurări sociale achitate.
3. Efectuarea schimbărilor parametrice în sistemul de pensionare în vederea eficientizării formulelor de calcul și indexare a pensiilor; echilibrarea cuantumurilor contribuțiilor achitate de angajatori și angajați.
4. Unificarea condițiilor de pensionare pentru toate categoriile de persoane.
5. Examinarea oportunității de instituire a pensiei de bază.
6. Valorizarea venitului asigurat realizat după 1 ianuarie 1999.
7. Evaluarea oportunității de dezvoltare a pilonilor suplimentari de pensii.
8. Implementarea certificatelor electronice de concediu medical.
9. Asigurarea transferabilității beneficiilor sociale pentru lucrătorii migranți în baza acordurilor bilaterale semnate de Republica Moldova.

C. Asistență socială

1. Asigurarea accesului la servicii sociale de calitate pentru persoanele în situație de dificultate, inclusiv prin perfecționarea cadrului normativ care reglementează modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale.
2. Monitorizarea și evaluarea calității serviciilor sociale prin implementarea eficientă a mecanismelor de acreditare și inspecție a prestatorilor de servicii sociale.
3. Sporirea eficienței asistenței sociale prin adoptarea unui nou model de management al structurilor teritoriale de asistență socială.
4. Consolidarea resurselor umane din domeniul asistenței sociale prin implementarea unui mecanism eficient de instruire și evaluare profesională.
5. Îmbunătățirea metodologiei de acordare a ajutorului social, cu asigurarea orientării către categoriile defavorizate, și creșterea numărului de excluși din sistemul de ajutor social ca urmare a activării sociale.
6. Implementarea modelului funcțional de determinare a abilității.
7. Implementarea recomandărilor și observațiilor Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități.
8. Elaborarea unui mecanism imparțial de evaluare a beneficiarilor de alocații de dizabilitate în vederea stabilirii capacității de muncă.
9. Prevenirea instituționalizării copiilor prin dezvoltarea serviciilor alternative.
10. Prevenirea și combaterea violenței, neglijării, exploatării copiilor și promovarea practicilor nonviolente în educația copiilor.
11. Dezvoltarea politicilor proactive de susținere a familiilor cu copii.
12. Garantarea dreptului la concediu paternal oferit taților la nașterea copiilor.
13. Reformarea sistemului rezidențial de îngrijire a persoanelor cu dezabilități mintale.
14. Consolidarea capacităților angajaților instituțiilor publice implicate în procesul de incluziune socială.

D. Politici de gen

1. Promovarea măsurilor afirmative pentru asigurarea creșterii reprezentării femeilor în funcții decizionale în structurile de reprezentare publică și politică.
2. Îmbunătățirea mecanismelor de conciliere a vieții de familie cu cea profesională.
3. Consolidarea capacităților naționale în domeniul combaterii violenței în familie.
4. Dezvoltarea instrumentelor eficiente de creditare și susținere a femeilor în dezvoltarea afacerilor proprii.
5. Facilitarea și sporirea participării femeilor în viața politică și în procesul de luare a deciziilor, prin modificarea cadrului legal în vederea introducerii obligativității cotei minime de reprezentare.
6. Dezvoltarea cadrului legislativ și de politici în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie. Îmbunătățirea accesului victimelor traficului de ființe umane la servicii de calitate.
7. Sensibilizarea opiniei publice cu privire la prevenirea și eliminarea stereotipurilor de gen, precum și a condițiilor care generează situații discriminatorii în diferite domenii.

IX. EDUCAȚIA

1. Implementarea Codului educației.
2. Implementarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”.
3. Implementarea Strategiei de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020.
4. Modernizarea curriculară pentru asigurarea relevanței studiilor și integrării socioprofesionale depline.
5. Elaborarea și implementarea unui program național pentru sporirea calității resursei umane în educație, inclusiv prin regândirea învățământului pedagogic.
6. Elaborarea și implementarea unui sistem de salarizare motivant pentru resursa umană din educație.

7. Crearea și consolidarea structurală și funcțională a instituțiilor de asigurare a calității în învățământ.
8. Evaluarea calității programelor și instituțiilor de învățământ în vederea acreditării sau autorizării provizorii de funcționare.
9. Implementarea tehnologiilor informaționale la toate treptele de învățământ.
10. Restructurarea rețelei și îmbunătățirea calității infrastructurii instituțiilor de învățământ.
11. Elaborarea și implementarea mecanismelor de asigurare a transparenței și a participării comunității la procesele decizionale privind dezvoltarea și administrarea eficientă a instituțiilor de învățământ.
12. Consolidarea activității de cercetare în instituțiile de învățământ superior.
13. Integrarea instituțiilor de învățământ superior în Aria Europeană Comună a Învățământului Superior.
14. Stimularea implicării mediului economic în educație.
15. Sporirea accesului și a gradului de participare la educație și formare profesională pe parcursul întregii vieți.
16. Crearea unui cadru național de calificare pentru a îmbunătăți transparența și recunoașterea competențelor și calificărilor, inclusiv a celor dobândite în context informal și nonformal.
17. Dezvoltarea rețelei de servicii de educație antepreșcolară și preșcolară.

X. SĂNĂTATEA

1. Promovarea și educarea de timpuriu a modului sănătos de viață.
2. Ajustarea cadrului legislativ și normativ la *aquis*-ul comunitar, aprobarea Codului sănătății ca document de bază al sistemului ocrotirii sănătății.
3. Dezvoltarea sistemelor informaționale integrate în sănătate, lansarea rețelei electronice, aprobarea și implementarea Strategiei e-Sănătate.
4. Modernizarea serviciului de supraveghere de stat a sănătății publice, cu accent pe regionalizare, promovarea modului sănătos de viață, asigurarea protecției populației împotriva riscurilor pentru sănătate și coordonarea la nivel local.

5. Implementarea legislației privind controlul tutunului, aprobarea pachetului de legi privind controlul alcoolului, creșterea accizelor pentru produsele din tutun și băuturile alcoolice.
6. Modernizarea asistenței medicale primare și a celei de ambulatoriu, cu accent pe maladiile netransmisibile, planificarea familiei, serviciile comunitare și sănătatea mintală.
7. Regionalizarea serviciilor spitalicești de înaltă performanță, instituirea managementului comun pentru unele spitale din mun. Chișinău, delimitarea paturilor acute de paturile cronice de reabilitare, geriatrie și pentru îngrijiri de lungă durată.
8. Dezvoltarea serviciilor de reabilitare medicală.
9. Consolidarea serviciului de asistență medicală urgentă prespitalicească, sporirea coordonării, reducerea fragmentărilor în domeniu.
10. Implementarea unui model comportamental în relația medic-pacient, bazat pe încredere, respect reciproc, participare și colaborare.
11. Amplificarea prevenirii și controlului bolilor infecțioase (TBC, HIV/SIDA, hepatite virale) și maladiilor dirijate prin imunoprofilaxie.
12. Perfecționarea mecanismului de compensare a medicamentelor și extinderea substanțială a listei de medicamente compensate.
13. Revizuirea mecanismului și a standardelor de acreditare a instituțiilor medicale și farmaceutice, cu accent pe calitatea serviciilor și performanță.
14. Revizuirea categoriilor de populație asigurate de stat în vederea subvenționării focusate a categoriilor socialmente vulnerabile.
15. Orientarea pachetului de servicii medicale de bază către serviciile cost-eficiente, cu impact major asupra sănătății populației.
16. Sporirea ponderii populației contributive, prin includerea tuturor angajaților în lista plătitorilor de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.
17. Asigurarea contractării strategice din fondurile publice de sănătate în conformitate cu obiectivele politicilor din domeniul sănătății.
18. Fortificarea asistenței medicale acordate femeilor și copiilor.
19. Finanțarea prestatorilor de servicii medicale în bază de rezultate și performanțe, fortificarea mecanismului de plată bazat pe DRG.

20. Optimizarea modelului de salarizare a personalului medical și implementarea plății pentru performanță. Introducerea certificării activității profesionale.
21. Revizuirea politicilor de formare a prețurilor la medicamente și de achiziționare a acestora din mijloacele publice.
22. Modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice. Sporirea rolului autorităților publice locale în modernizarea instituțiilor din teritoriu.
23. Dezvoltarea mecanismelor durabile de cooperare intersectorială și promovarea integrării aspectelor de sănătate în toate politicile statului.

XI. CULTURA

1. Elaborarea cadrului legal pentru protejarea și promovarea patrimoniului cultural național, promovarea creativității artistice și a industriilor culturale.
2. Formarea și dezvoltarea sistemului național de documentare, evidență, conservare și protejare a patrimoniului cultural național.
3. Promovarea și dezvoltarea pe plan național a culturii lingvistice.
4. Valorificarea și integrarea patrimoniului cultural și a potențialului creator în proiecte de dezvoltare comunitară naționale și locale.
5. Promovarea patrimoniului cultural național și integrarea acestuia în sistemul valorilor europene și mondiale.
6. Revitalizarea și dezvoltarea infrastructurii culturale naționale.
7. Promovarea politicii de formare a centrelor culturale comunitare.
8. Modernizarea și diversificarea ofertei de servicii culturale.
9. Îmbunătățirea și consolidarea sistemului educațional-artistic național.
10. Dezvoltarea industriilor culturale și protejarea meșteșugurilor tradiționale.
11. Consolidarea relațiilor culturale cu alte țări, inclusiv cu diaspora.
12. Implementarea managementului performant în instituțiile publice de cultură.
13. Implementarea modelelor de finanțare competitivă pentru susținerea politicilor culturale și a oamenilor de cultură.

14. Formarea capacităților instituționale necesare implementării Strategiei de dezvoltare a culturii „Cultura 2020”.
15. Promovarea, în comun cu partenerii de dezvoltare, a Programului național de digitalizare a bibliotecilor publice.
16. Susținerea Programului „Europa Creativă” în scopul promovării proiectelor culturale ale asociațiilor obștești și instituțiilor de cultură.

XII. TINERET ȘI SPORT

1. Promovarea și stimularea participării tinerilor în cadrul diferitor programe de mobilitate.
2. Dezvoltarea și consolidarea rețelei consiliilor locale de tineret, astfel încât să fie extinsă aria de acoperire teritorială a acestora.
3. Crearea sistemelor de orientare, consiliere și calificare în domeniul muncii și al viitoarelor oportunități de muncă. Promovarea accesului la piața muncii și asigurarea calității locurilor de muncă.
4. Promovarea acțiunilor de voluntariat, sensibilizarea populației referitor la valoarea voluntariatului și recunoașterea socială a muncii prestate de voluntari.
5. Dezvoltarea cadrului normativ și metodologic de acreditare a serviciilor pentru tineri, precum și asigurarea calității acestor servicii.
6. Creșterea numărului de beneficiari ai programelor de *internship*.
7. Extinderea mecanismului de stimulare a tinerilor care se angajează la lucru în mediul rural și în orașele mici.
8. Dezvoltarea programelor de abilitare economică și promovare a antreprenorialului în rândul tinerilor, inclusiv prin diversificarea oportunităților de inițiere a afacerilor.
9. Dezvoltarea programelor de promovare a modului de viață sănătos în rândul tinerilor.
10. Implementarea programelor naționale de facilitare a sportului pentru toți. Dezvoltarea infrastructurii sportive existente și modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor sportive.

11. Susținerea sportivilor de performanță cu rezultate la nivel național și internațional.

XIII. MASS-MEDIA

1. Adoptarea Concepției de dezvoltare a mass-mediei în vederea asigurării pluralismului și libertății presei.
2. Elaborarea și promovarea mecanismului legal care să asigure dezvoltarea produsului audiovizual autohton, securitatea spațiului informațional al Republicii Moldova și neadmiterea destabilizării situației interne sau favorizării anumitor actori politici prin influențe mediatice externe cu caracter propagandistic.
3. Revizuirea mecanismelor anticoncentrare existente prin promovarea unor prevederi clare privind transparența proprietății mass-mediei (inclusiv structura acționariatului și identitatea beneficiarului final), a unui sistem de control asupra concentrării proprietății și de sancționare pentru nerespectarea prevederilor legale.
4. Adoptarea unui nou Cod al audiovizualului în conformitate cu Rezoluțiile Consiliului Europei și directivele Uniunii Europene.
5. Continuarea reformelor la Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” pentru ca aceasta să servească, în primul rând, intereselor publicului și instituirea unor mecanisme suplimentare în vederea excluderii imixtiunii politicului în activitatea audiovizualului public.
6. Revizuirea mecanismelor legale de asigurare a independenței Consiliului Coordonator al Audiovizualului în scopul consolidării calității sale de garant al interesului public în domeniul audiovizualului și al excluderii imixtiunii politice în activitatea acestuia.
7. Introducerea în Codul audiovizualului a unor prevederi care ar obliga Consiliul Coordonator al Audiovizualului să desfășoare cu regularitate monitorizări privind asigurarea pluralismului de opinii în programele audiovizuale și privind respectarea drepturilor omului.
8. Revizuirea procedurii de sancționare graduală și majorarea amenzilor pentru încălcarea prevederilor Codului audiovizualului, în conformitate cu practicile europene.
9. Abrogarea Legii presei și integrarea prevederilor pertinente ale acesteia în conținutul altor texte normative.

10. Ajustarea Legii cu privire la secretul de stat, Legii cu privire la secretul comercial, Legii privind contracararea activității extremiste, Codului contravențional al Republicii Moldova și a altor acte legislative și normative la standardele internaționale din domeniul accesului la informație și la prevederile Legii privind accesul la informație.
11. Ajustarea Legii privind accesul la informație la cerințele erei digitale și la practicile de guvernare electronică.
12. Asigurarea implementării Legii privind deetimizarea publicațiilor periodice publice, efectuarea controalelor privind realizarea prevederilor legii și aplicarea sancțiunilor administrative persoanelor care nu au asigurat implementarea acesteia în termenele stabilite.
13. Liberalizarea pieței de distribuție a presei scrise.
14. Revizuirea legislației naționale în domeniul publicității, adoptarea unui set de mecanisme de limitare a publicității străine în spațiul mediatic autohton.
15. Implementarea Programului de tranziție la televiziunea digitală terestră. Excluderea elementelor de monopolizare a domeniului de digitalizare și monitorizarea socială permanentă a realizării Programului de tranziție la televiziunea digitală terestră.

XIV. DIASPORA

1. Aprobarea și implementarea Strategiei „Diaspora 2025”.
2. Implementarea abordării integrate a migrației și diasporei la nivel central și local.
3. Consolidarea Biroului pentru relații cu diaspora din cadrul Cancelariei de Stat ca instituție ce asigură coordonarea politicilor publice destinate diasporei.
4. Delimitarea instituțională clară dintre Biroul Relații Interetnice și Biroul pentru relații cu diaspora, cu transferul către ultimul a tuturor atribuțiilor și competențelor ce țin de diasporă.
5. Perfecționarea mecanismului și facilitarea recunoașterii diplomelor și calificărilor educaționale naționale și a celor obținute peste hotare.
6. Dezvoltarea și promovarea sistemelor și produselor electronice pentru facilitarea accesului diasporei la servicii online de calitate.

7. Facilitarea transportului, coletăriei și transferului de bani pentru diaspora și familiile rămase în țară.
8. Elaborarea și implementarea programelor destinate copiilor rămași în țară ca urmare a fenomenului migrației.
9. Creșterea numărului programelor cu și pentru diasporă, în vederea păstrării identității naționale, promovării tradițiilor și patrimoniului cultural, și organizarea proiectelor tematice pentru o mai bună promovare a imaginii Moldovei peste hotare.
10. Diversificarea serviciilor de predare complementară (online, la distanță) pentru copiii din diasporă.
11. Susținerea școlilor duminicale și a cursurilor de limbă română din diasporă.
12. Susținerea proiectelor și programelor dedicate copiilor din diasporă.
13. Crearea parteneriatelor dintre diaspora științifică și universitățile din Republica Moldova pentru schimb de profesori și reîntoarceri profesionale.
14. Extinderea programelor pentru tinerii din diasporă, inclusiv stagii și angajare.
15. Susținerea acțiunilor de caritate inițiate și promovate de membrii diasporei.
16. Dezvoltarea unui set de instrumente financiare pentru atragerea investițiilor diasporei: fonduri de economii și investiții pentru migranți, obligațiuni de stat și platforme de multifinanțare.

XV. MINORITĂȚI NAȚIONALE

1. Elaborarea și aplicarea Strategiei de integrare a minorităților naționale din Republica Moldova.
2. Crearea condițiilor necesare pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a persoanelor aparținând minorităților naționale.
3. Facilitarea dialogului intercultural și consolidarea apartenenței civice a minorităților naționale față de statul Republica Moldova.
4. Facilitarea accesului persoanelor aparținând minorităților naționale la mijloacele de informare pentru promovarea toleranței și pluralismului cultural.

5. Încurajarea cunoașterii culturii, istoriei, limbii și religiei atât ale minorităților naționale, cât și ale majorității etnice.
6. Asigurarea condițiilor necesare pentru studierea și aplicarea limbii de stat de către cetățenii alolingvi, inclusiv adulți.
7. Asistarea asociațiilor obștești ale minorităților naționale în realizarea activității lor statutare.

XVI. PROTECȚIA MEDIULUI

1. Realizarea reformei instituționale în sectorul de mediu prin promovarea și consolidarea unor politici coerente de gestionare a tuturor elementelor de mediu: aerul, apa, solul, subsolul, flora și fauna.
2. Integrarea principiilor de dezvoltare durabilă, dezvoltare economică verde și schimbări climatice în toate sectoarele economiei naționale.
3. Crearea unui sistem de monitoring integrat și control al calității mediului.
4. Restructurarea instituțională a autorității centrale de mediu prin dezvoltarea capacităților ei de implementare a politicilor statului în domeniul silvic.
5. Crearea sistemului informațional integrat de mediu și asigurarea accesului la informația de mediu.
6. Sporirea nivelului de educație și cultură ecologică a cetățenilor.
7. Implementarea unor mecanisme eficiente de reglementare și control de mediu: autorizații integrate de mediu, instrumente economice, taxe ecologice, plăți pentru poluare, răspunderea extinsă a producătorului.
8. Implementarea sistemului de gestionare integrată a resurselor de apă conform principiului de bazin hidrografic.
9. Asigurarea cetățenilor Republicii Moldova cu apă potabilă de calitate și cu servicii de sanitație.
10. Restabilirea și îmbunătățirea calității solurilor, managementul durabil al terenurilor, reconstrucția ecologică a terenurilor degradate, a celor afectate de alunecări și a fișiiilor de protecție a terenurilor agricole.
11. Gestionarea durabilă și protecția resurselor minerale utile, inclusiv a resurselor de petrol și gaze naturale.

12. Restabilirea și conservarea diversității biologice prin extinderea suprafețelor de păduri pînă la 15% din teritoriul țării și a ariilor naturale protejate de stat pînă la 8%, precum și asigurarea managementului eficient și durabil al ecosistemelor naturale.
13. Reducerea impactului riscurilor naturale și protecția împotriva dezastrelor.
14. Implementarea măsurilor de reducere a poluării aerului, inclusiv de la sursele de transport și activitățile economice.
15. Dezvoltarea infrastructurii regionale de eliminare a deșeurilor menajere solide și a sistemelor de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor.
16. Crearea sistemelor de colectare, tratare, valorificare sau eliminare a fluxurilor de deșeuri specifice și periculoase.
17. Evacuarea și distrugerea stocurilor de deșeuri de poluanți organici persistenti.
18. Promovarea „tehnologiilor prietenoase mediului” în economia națională.
19. Identificarea resurselor și mecanismelor de finanțare internațională în domeniul protecției mediului și asigurarea participării Republicii Moldova în cadrul convențiilor, proiectelor și organizațiilor de mediu.

XVII. SOCIETATEA CIVILĂ

1. Dezvoltarea la nivel național și local a mecanismelor de promovare a participării organizațiilor societății civile la procesul decizional.
2. Reformarea mecanismului de înregistrare și reînregistrare a organizațiilor necomerciale pentru asigurarea respectării libertății de asociere.
3. Reformarea cadrului legal cu privire la filantropie și sponsorizare în vederea asigurării durabilității și independenței organizațiilor neguvernamentale.
4. Perfecționarea reglementărilor privind impozitarea organizațiilor societății civile.
5. Promovarea și consolidarea durabilității financiare a societății civile prin adoptarea procedurii de aplicare a prevederilor legale cu privire la direcționarea de către persoane fizice și juridice a unei părți din impozit către organizațiile de utilitate publică.

6. Asigurarea transparenței în activitatea Comisiei de certificare prin publicarea deținătorilor certificatului de utilitate publică, a datelor privind activitatea și deciziile Comisiei.
7. Simplificarea accesului la procedura de deducere a donației și îmbunătățirea mecanismului necesar în cazul persoanelor fizice și juridice.
8. Reglementarea mecanismului și procedurii de participare și de eligibilitate a organizațiilor neguvernamentale pentru prestarea serviciilor sociale, de sănătate, de formare a deprinderilor etc.
9. Definirea cadrului legal cu privire la antreprenoriatul social și cumpărarea serviciilor sociale.
10. Elaborarea noii Strategii privind dezvoltarea societății civile pentru anii 2016-2020 în parteneriat cu organizațiile societății civile.